

A Fővárosi Ítéltábla dr. Madarassy-Nemes Ágnes ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - dr. Laczkovics Mária ügyvéd (fél címe 2) által képviselt alperes neve (felperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. február 24. napján - helyesen 2016. február 24. napján - kelt 31.P.25.147/2015/8/I. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes perköltség fizetési kötelezettségét 100.000 (Egyszázezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget, míg - felhívásra - az állam javára 160.000 (Egyszázhatvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes 2014. augusztus 10. napján a BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányságán feljelentette a felperest azt állítva, hogy a felperes minden hétfőn 14 óra körül megérkezve autójával a lépcsőház elő különböző műszaki cikkekét pakol ki a gépkocsiból, amit felvisz a lakására. Ezt követően néhány órán belül megjelennek a vevők, akik a felperest kaputelefonon hívják. A felperes leviszi a korábban felvitt műszaki cikkekét a kocsihoz, azokat beadja az ablakon, és a vezetőtől pénzt kap értük. A műszaki cikkekért mindig más jön, ugyanazt a személygépkocsit, illetve személyt az alperest kétszer nem vélte felfedezni. Az alperes elmondása szerint ez a cselekvés minden hétfőn 14 és 18 óra között megismétlődik. Állította azt is, hogy a felperes agresszív viselkedése miatt az ott lakók nagyon félnek tőle. A felperes ellen megindult büntetőeljárásban a Budapesti IV. és XV. Kerületi Ügyészség a B.XV.4.789/2014/7. számú határozatával a nyomozást megszüntette.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a felperes becsülethez és jóhírnévhez való jogát, amikor valótlan tényeket állítva a felperesről orgazdaság bűncselekményének

elkövetése miatt feljelentést tett. Kérte, hogy a bíróság az általa tett állítások miatt kérjen bocsánatot a felperestől, illetőleg adjon elégtételt a számára úgy, hogy a közös lakóhelyüket jelentő lépcsőházban a hirdetőtáblán nyilatkozatot tesz közzé, amelyben kijelenti, hogy nincs semmilyen tudomása arról, hogy a felperes bármilyen bűncselekményt követett el, a felperes tisztességes ember. Ezen túlmenően az alperest 2.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, hogy az alperes nyilatkozatai valótlanok, a jóhírnévhez és becsülethez való jogát sértették. Kifejtette, hogy nem a nyilatkozatok stílusát sérelmezi, azok nem durvák vagy megalázóak, a személyiségi jogi sérelmet az állítások valótlanága okozza.

Az alperes a keresetet elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a nyilatkozatok nem alkalmasak a felperes személyiségi jogai megsértésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A felperest az alperes részére 127.000 forint perköltség, míg az állam javára 120.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

Ítéletének jogi indokolásában úgy foglalt állást, hogy a büntetőfeljelentésben szereplő állítások önmagukban nem alapozhatnak meg személyiségi jogsérelmet a büntetőeljárás alanyává vált személy számára, mivel a tényállítások megalapozottsága csak a feljelentés alapján megindult eljárásban dönthető el. Álláspontja szerint a személyiségi jogsérelem nem valósulhat meg akkor sem, ha feljelentő egy konkrét személyt gyanúsított bűncselekmény elkövetésével, azonban a büntetőeljárás nem vezetett a megnevezett személy bűnösségének a megállapításához, az ezzel ellentétes álláspont ugyanis azt eredményezné, hogy a feljelentőtől előzetes eljárás lefolytatásának a kötelezettségét, és a bizonyítékok szakmai mérlegelését kívánnák meg. Az igazság kiderítése közérdek, a büntetőeljárás kezdeményezése során állított tények valószerűsége az adott eljárás során döntendő el. Utóbb indított személyiségi jogi per rendőrségi feljelentésben tett tényállítás bizonyítására, avagy cáfolatára nem szolgálhat. Rámutatott: a felperes nem állította, hogy a feljelentésben a személyét sértő, őt durván negatív színben feltüntető megállapítások szerepeltek volna, amelyek önmagukban megalapítanák a személyiségi jogsérelmet.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, annak megváltoztatásával a keresetének helyt adó döntés meghozatalát kérte. Előadta, hogy az alperes által tett rendőrségi feljelentésen túlmenően sérelmezi azt is, hogy a rendőrség tagjai végigjárták az otthonát jelentő lépcsőházat, és a szomszédokat kikérdezték, tudnak-e arról, hogy a felperes „orgazda”, és folyamatosan ilyen bűncselekményeket követ el, ebből él. Az alperesnek köszönhetően a felperesnek el kell viselnie, hogy a szomszédjai összesúgnak a háta mögött. Előadta, hogy az alperes haragos viszonyuk óta folyamatosan bejelentésekkel él vele szemben, a szabálysértési hatósághoz, a nyomozóhatósághoz, a gyermekvédelmi szervekhez. Hivatkozása szerint az alperes őt bíráló és becsmérő szavait sérelmezi, az alperes nem csak a hatóság előtt, hanem a szomszédok előtt is megszégyenítette. Álláspontja szerint az alperes magatartása nem állampolgári kötelezettség teljesítése volt, azzal nem rendeltetésszerű joggyakorlást valósított meg, a valótlan bejelentések célja az volt, hogy a felperest lejárássa, szégyenbe hozza, hogy a felperessel szemben

hatósági eljárás induljon. Mindez megalapozza a személyiségi jogsértés megállapítását, az alperes feljelentése a személyének társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolta, azt indokolatlanul bántónak és megszegényítőnek éli meg, becsületében sértve érzi magát. Hivatkozása szerint az alperes a felek között zajló büntetőjogi tárgyaláson már tagadta azt is, hogy ő a felperest orgazdaság miatt bejelentette. Arra a nem várt esetre, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet érdemi részét helybenhagyja, kérte a perköltség összegének a csökkentését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a felperes ugyanezen cselekmény alapján több hatóság előtt indított eljárást. A Budapesti Nyomozó Ügyészség és a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság arról hozott döntést, hogy az alperes a hatóság részére tett bejelentésével nem követett el jogellenes cselekedetet, bejelentése jogszerű volt. Rámutatott arra is, hogy az alperes képzettsége folytán nem képes arra, hogy egy általa észlelt cselekmény büntetőjogi minősítését megállapítsa.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében felülbírált [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezése kisebb részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a kereset elbírálásához szükséges mértékben feltárta, a Fővárosi Ítéltábla az abból levont jogi következtetéseivel és érdemi döntésével is teljes mértékben - a perköltségre vonatkozó döntés kivételével - egyetértett.

A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt utal arra, hogy a felperes keresetében - a fellebbezésében tett állításával szemben - az alperes jogsértő magatartást abban jelölte meg, arra alapítottnak kérte személyiségi jogai megsértésének megállapítását, illetőleg a jogsértés megállapításához fűződő jogkövetkezmények alkalmazását, hogy az alperes megalapozatlanul, valótlan tényeket állítva jelentette őt fel orgazdaság bűncselekményének elkövetése miatt. A felperes azonban a Pp. 235. § (1) bekezdésébe ütköző módon hivatkozott fellebbezésében arra, hogy sérelmezi azt is: az alperes alaptalan feljelentése miatt a rendőrök végigjárták az otthonát, kikérdezték a szomszédokat, az alperes nem csak a hatóság előtt, hanem a szomszédok előtt is megszegényítette őt, ugyanis a fél a másodfokú eljárásban nem hozhatja fel azokat a tényállításait, amelyeket az első fokú eljárásban meg sem kísérelt előadni.

Ehhez képest az elsőfokú bíróság helytállóan tette azt a vizsgálata tárgyává, hogy az alperes azon magatartása, miszerint a felperes ellen feljelentést tett orgazdaság bűncselekményének elkövetése miatt, megalapozza-e a felperes becsülethez, illetőleg a jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértését.

A perbeli jogvita megítélése szempontjából annak a következetes bírói gyakorlatnak - amint arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt - van perdöntő jelentősége, amely szerint valamely hatóság előtti eljárás kezdeményezése, így bejelentés, feljelentés megtétele csak akkor

valósítja meg a személyiségi jog megsértését, ha az indokolatlanul sértő, lejárató kijelentéseket tartalmaz, az ésszerű gondolkodásnak nem megfelelő, önkényes, valótlan értékítéletet fogalmaz meg (BDT2006. 1429, BH2009. 214, BH2004. 357, EBH2002. 624). Lényeges ugyanis, hogy társadalmi érdek fűződik a közérdeket sértő magatartások, visszaállások, különösen a bűncselekmények, szabálysértések, vagy más hatósági eljárás alapjául szolgáló jogellenes cselekmények vagy mulasztások zavartalan feltárásához. Az ilyen magatartások gyanújára hivatkozással tett feljelentés, bejelentés a feljelentőnek, bejelentőnek konkrét jogszabályi rendelkezésekben [Be. 171. § (1) bekezdés, Szabs. tv. 78. § (2) bekezdés, Ket. 29. § (8) bekezdés] biztosított közjogi alapú alanyi joga, következésképpen annak gyakorlása nem jogellenes, így nem sérti a feljelentéssel, bejelentéssel érintett személy személyhez fűződő jogait, kivéve ha a bejelentő, illetve feljelentő tud az annak alapjául szolgáló tények valótlanágáról, illetőleg ha jogát visszaélészerűen gyakorolja (BDT2012. 2697). Ez azonban az alperesi bejelentés kapcsán nem állapítható meg, az alperes nem használt olyan indokolatlanul sértő, megalázó kifejezéseket, amelyek megalapoznák a jogsértés megállapítását, a feljelentésben tett megfogalmazásával a felperes személyét bántó, lealacsonyító módon nem állította be.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes a feljelentésben foglaltakkal a felperes személyhez fűződő jogait, jóhírnevét, illetőleg becsületét nem sértette meg, így erre hivatkozással nem volt mód a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a jogsértés megállapítására, az egyéb objektív jogkövetkezmények alkalmazására, és a felperes a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerinti sérelemdíjra sem tarthat igényt.

A következők szerint ugyanakkor részben megalapozott a felperes perköltség fizetési kötelezettséggel kapcsolatos fellebbezése.

A polgári perben az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjából álló, a pereszes felet terhelő perköltség összegének megállapítása során nem kizárólag a pertárgy értékének van jelentősége, ugyanis a bíróság a munkadíj összegét indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az ügyvédi munkadíj összegének megállapítása során értékelni kell a jogvita bonyolultságát, a képviseleti munka szakmai nehézségét, az előkészítő munkát, a beadványok, a tárgyalások számát, terjedelmét, időigényét, az ügyvédi munkának a célszerű pervitelben és az ügy lényegre törő és ésszerű időn belül történő elbírálásában való közrehatását, valamint a hasonló ügyekben elfogadott ügyvédi munkadíjak mértékét.

Az előzőekben kifejtettek szerint nem hagyható figyelmen kívül az alperes jogi képviselője által kifejtett tényleges jogi képviseleti tevékenység. Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a felperes terhére megállapított ügyvédi munkadíj összegét némileg eltúlzott mértékben állapította meg, a Fővárosi Ítéltábla ezért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a felperes terhére megállapított ügyvédi munkadíjat 100.000 forintra leszállította.

A Fővárosi Ítéltábla minderre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes perköltség fizetési kötelezettsége tekintetében a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg egyebekben, a per főtárgya vonatkozásában - helyes indokaira utalással - a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A felperes a per főtárgya tekintetében sikertelen fellebbezése következményeként köteles a másodfokú eljárásban is alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes jogi képviselője 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint megállapított munkadíjából álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére. Az Itv. 62. § (1) bekezdés f) pontja szerinti tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illetéket a felperes köteles a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) és (3) bekezdése alapján - felhívásra - megfizetni az államnak.

Budapest, 2016. június 24.

Dr. Sághy Mária s.k.  
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.  
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.  
bíró